

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod veleva mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflijeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODEŠNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocanova ulica 12. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.851.

OTVORITEV KONFERENCE V STRESI

Pred ureditvijo gospodarskih vprašanj srednje in vzhodne Evrope
Optimistična pričakovanja uspehov konference

Pariz, 5. septembra. AA. Danes popoldne se v Stresi odprla gospodarsko - finančna konferenca, ki bo razpravljala o težavah srednje in vzhodne Evrope in sprejela sklepe, kateri bodo potem predloženi odboru za proučevanje evropskih vprašanj. Konferenca se udeležijo predstavniki 15 držav.

Po poročilu iz Strese so predstavniki šestih agrarnih držav srednje in vzhodne Evrope večeraj imeli sestanke, na katerem so sklenili, da se bodo složno borili za uresničevanje svojih zahtev, ki so jih formulirali na nedavni konferenci teh držav v Varšavi.

Vsi verujejo, da bo ta konferenca rodila koristne rezultate, ker je material precej dobro pripravljen. Konferenca se bo po vsej priliki delila v tri odbore: finančni, gospodarski in agrarni. Ta konferenca, ki je v nekem oziru podobna otavski konferenci, bo s svojimi rezultati brez dvoma koristila svetovni gospodarski konferenci.

Francoski tisk posveča veliko pozornost.

konferenci in izraža upanje v njen uspeh. »Volontec veruje, da se mora dobro končati konferenca, ki je tako dobro pripravljena. Osebnost predsednika konference Georges Bonnetta zbujala listu vero, da bo konferenca popolnoma uspešna.

Razume se, da tisk uvideva tudi težave, ki bodo motile uspeh konference. Tako naglašajo »Ouvrez«, da vprašanje dolgov srednje in vzhodne Evrope, ki je važno za gospodarsko obnovo vse Evrope, ne more biti rešeno, dokler se ne vrši konferenca za vzhodne reparacije. »Peuple« naštevajo mnogo političnih težav, ki bodo ovirale delo konference. »Peuple« je zlasti v skrbah zaradi zadržanja Nemčije in Italije, upa pa, da bo težka gospodarska kriza sama prisilila vse delegate na složno delo.

Pariz, 5. septembra. AA. Glede na gospodarsko konferenco, ki bo danes odprta v Stresi, poudarjajo tukajšnji politični krogi, da je bila Francija prva, ki je opozorila na potrebo obnove srednje in vzhodne Evrope. Svoj načrt o tej obnovi je izročila maja 1931 odboru za evropsko zve-

zo, letos aprila pa je Tardieu objavil svoj znani načrt o srednji in vzhodni Evropi.

Prav tako je Francija storila vse, da bi ta konferenca uspešna. Predsednik konference Bonnet je imel pred konferenco važne informacijske sestanke v Londonu, v Parizu in Zenevi. Vsa vprašanja je objel metodno. V Stresi bo imel posebno oporo v pomožnem generalnem tajniku Društva narodov Avenolu in v ravnatelju gospodarske sekcije Društva narodov Stopaniju.

Dela konference se bodo osredotočila po vsej priliki v treh obdobjih, v finančnem, gospodarskem in agrarnem obdobju.

Konferenca bo neke vrste uvod v bodočo svetovno gospodarsko konferenco.

London, 5. septembra. Politični dopisnik »Daily Herald« poroča, da se svetovna gospodarska konferenca ne bo sestala v Londonu, marveč v Washingtonu, in sicer šele prihodnje leto. Amerika nima namreč nobenega zaupanja v evropske konference, pa tudi v Zenevi nimajo ničesar proti temu, če se ta važna konferenca sestane v Ameriki, ker bi bilo s tem sodelovanje Amerike na vsak način zagotovljeno.

Smrtna avtomobilska nesreča

Tragična smrt uglednega novomeškega mesarja g. Franca Dolenca

Mesarski mojster France Dolenc iz Novega mesta se je večeraj pripeljal s avtomobilom v Ljubljano, kjer je posetil velesejem. Z njim so bili njegova 30 letna žena Josipina, 24 letni odvetniški pripravnik France Vogrinč, 31 letni trgovec Josip Blažič ter Dolencov 24 letni mesarski pomočnik Ivan Dermastija, doma iz Tacna.

Na velesejmu so se mudili do 17., tedaj jih je pa pregovoril Dermastija, da bi se odpeljali na njegov dom v Tacnu, kjer imajo Dermastijevi gostilno. Dolenc je bil takoj pripravljen na izlet. Dogovoril se je s svojim mlajšim bratom Jožetom, ki se je tudi pripeljal s svojim avtomobilom v Ljubljano, da se dobe v Tacnu. Jože je namreč ostal do 19. na velesejmu, nato pa je sedel v svoj avto in se z ženo tretjega brata ter nekaterimi drugimi odpeljal za Dolencem v Tacno.

V Tacnu se je družba prav dobro zabavala, nekoliko pred 9. so se pa hoteli vrniti. Prvi je odpeljal s svojim avtomobilom Jože Dolenc, približno kilometer za njim se je pa vozil brat France z ostalo družbo. Dočim je Jože srečno pripeljal mimo križišča in nič hudega slučajno vozil naprej proti Ljubljani, je doletela avtomobil Franceta Dolenca strahovita nesreča. Ko je namreč okrog 9. prišel v France Dolenc s ceste do Tacna na glavno gozdnisko cesto, se je na ovinku tik pred njim v zadnjem hipu pojavil veliki tržiški Pernušev avto in nesreča je bila neizogibna.

Kaj pripoveduje očividci

Našem poročevalcu, ki se je davi odpeljal na kraj nesreče v St. Vid, kjer stoji še vedno razbit avtomobil in hudo poškodovan avto, je pripovedoval g. Ivan Černe, sin tovarnarja Černeta, ki je bil s svojim bratom Anžetom glavna priča nesreče, naslednje podrobnosti:

Z bratom sva sedela na strehi domače hiše, oddaljene dobrih 100 m od kraja nesreče. Ko je prišel Dolenc s ceste v tržiški avto, sva slišala strahovito karambol in pok, v naslednjem hipu je pa že slišali velik plamen, ki je segal prav čez streho hiše št. 69 ob levi strani ceste v smeri proti Mednem. Instinktivno sem zastal, da se je morala pripetiti huda nesreča, mlajši brat je planil v pisarno ter nemudoma pozval telefonično reševalno postajo na pomoč, jaz pa sem pograbil tri »Minimax« aparate ter planil iz hiše na kraj nesreče.

Prizor je bil grozen. Dolencov avtomobil, v katerega se je zaletel Pernušev avto, je bil ves v plamenih. Dolenc sam je sedel nepremično za volanom, nesrečnejši je že gorel po vsem telesu. Kraj nje je visela čez odprti avtomobil njegova žena. Ogenj se je že širil na tržiški avto, v katerem je nastala strahovita panika. Avto je bil poln potnikov, ki so v paničnem strahu izgubili glave in čepav sta šofer in konduktor naglo odprla vrata, so razbili štiri šipe avtomobila ter poskakali z avtomobila.

Sprevednik Ropret, ki je prvi skočil z avtomobila, je planil h gorečemu avtomobilu ter potegnil Dolencovo ženo Josipino z njega, postrvalno mu je pri tem tudi pomagal stavbnik g. Slavec iz Kranja, ki se je vozil z avtomobilom. Nesrečnemu Dolencu žal niso mogli več pomagati. Pri strahovitem karambolu ga je volan tako močno pritiskal čez prsni koš,

da je bruhnil kri,

poleg tega so se mu noge zapletle med pedal in ga niso mogli spraviti s sedeža. Nesrečnejši je gorel kakor baklja in je bil zamen ves trud, da ga bi rešili. Njegovi spremljevalci so že popreje poskakali iz avtomobila.

Pri reševanju akciji so poleg Černetovih sodelovali tudi železniški uradnik Rihard, oba brata Černeta, ključavničar Mirko Gregorin z St. Vida, ki je med prvimi opazil nesrečo, prihiteli so pa tudi ljudje iz bližnjih hiš, hišni posestnik Ciril Brenč, orožniki in drugi ter začeli z reševanje akcijo. Pri skakanju iz avtomobila se je več potnikov ozrevalo na razbitih šipah. Te in pa ponesrečeno Dolencovo ženo so prenesli v večjo bližnjo Čirmanovo hišo. Reševalni avtomobil je prišel iz Ljubljane že čez nekaj minut in je Dolencovo brž prepešal v bolnico. Drugim je nudil pomoč zdravnik dr. Arko iz St. Vida, ki je obvezal dva potnika, ki sta se bila obrezala po obrazu, v prvi vrsti je bil pa pomoči potreben požarovalni konduktor

Ropret, ki se je pri reševanju gospe Dolencove hudo opekla po obrazu in tudi po rokah.

Na kraju nesreče

Karambol se je pripetil kot rečeno na usodnem križišču okrog 9. Dolencov avtomobil je začel takoj goreti, ogenj se je pa širil tudi na avto. Kljub veliki nevarnosti zaradi eksplozije benzina sta brata Černetova prišla bližje in z »Minimax« aparati gasila oba avtomobila. Ogenj na Dolencovem avtomobilu ni bilo mogoče več pogasiti, zato sta se lotila gašenja avtomobila, čigar prednji del je bil tudi že v plamenih. Starejši Černe je tekel domov in prinesel še dva »Minimax« aparata. Požarovalni šentvidčani so avtomobil pomaknili nekoliko nazaj in končno se je Černetova posrečilo ogenj pogasiti in preprečiti, da tudi avtomobil ni zgorel. Bila je tudi velika nevarnost eksplozije, kajti avtomobil je vozil s seboj v tanku okrog 70 litrov benzina.

Kako silen je bil karambol, priča detstvo, da je na Dolencovem avtomobilu takoj pri karambolu

odletelo prednje levno kolo,

ki se je odločilo s osjo vred. Vsa sprednja stran avtomobila je popolnoma pretrgana in udrti. Kar ni bilo razbita pri karambolu, je uničil plamen. Avtomobil je skoraj popolnoma zgorel, ostalo je samo nekaj železnega ogrodja in celo je samo desno zadnje kolo. Tudi avtomobil je steno trpel, vse tri svetilke so razbite, sprednji varnostni šipi razbiti in osmojeni, v motorju so pregoreli vsi kabli, uničeni so vsi glavni deli. Zada na avtomobilu so razbiti štiri šipe. Škoda znaša 30-4000 Din. Šla plamena je bila tolika, da je na bližnji hiši št. 69 ožgana in uničena vinska trta.

Dolencov brat Jože, ki je peljal svojo družbo na kolodvor v Ljubljano, je šele na kolodvoru opazil, da brata Franceta ni za njim. Skutil je nesrečo in zato se je vrnil nazaj po poti po gozdniški cesti. Ko je prisel v St. Vid,

je bil brat France že mrtov.

Ponesrečenega Dolenca so prenesli v mrtvašnico v St. Vid, danes ga pa prepeljejo na lg, kjer bo pokopan.

Kdo je kriv?

Kdo je kriv nesreče, ni ugotovljeno. Nekateri so mnenja, da sta avtomobil in avto prenapeljen, drugi pravijo, da je morda krivda v tem, ker je Pernušev šofer Maks Svajger v zadnjem hipu z desne strani ceste zavil na levo. To bo pač ugotovila sodna komisija izvedencev in strokovnjakov iz Ljubljane, ki je dopoldne prišla na lice mesta. Nekateri so mnenja, da je sreča, da je šofer zavozil v levo, kajti v nasprotnem primeru bi Dolencov avtomobil presekla in pregazil in doživel bi bil drugo celostno katastrofo v nekoliko manjšem obsegu. Največji del krivde bo pa nemaza v tem, ker je to eno najbolj nevarnih križišč v Sloveniji. Na vogalu stoji namreč hiša, ki zapira vsak razgled z obeh strani, a tudi svetilka baš na križišču je bolj v napotilo kot v korist, kajti njena luč odbije svetlobo žarometov.

Pokojni France Dolenc je bil samostojen mesarski obrtnik v Novem mestu, bil je znan kot izredno agilen in priden mož, spoštovali so ga vsi, ki so ga poznali. Bil je svak krznarja g. Bizjakova v Ljubljani, s katerim sta si bila velika prijatelja. Njegovo ženo so v bolnici takoj po prevozu obvezali ter ji levo nogo, ki je precej poškodovana, dali v mavco, davi so jo pa pripeljali na dom k Bizjakovim, v katerih okoliščini ostane.

Tramvajska nesreča v Beogradu

Beograd, 5. septembra. Ponoči ob 12.30 se je na vogalu Dušanove in Marsala Pil-sudatega ulice pripetila večja tramvajska nezgoda, ki zgolj po srečnem naključju ni imela človeških žrtv. Ob tem času se je vračal v remizo tramvajski voz s priklopnim vozom. V prvem vozu ni bilo potnikov, v priklopnem pa jih je bilo šest, med njimi dve ženski. Na vogalu je sprevednik nenadoma opazil, da se kolosa na desni strani dvigajo v višino, kmalu nato pa je priklopní voz skočil s tira in se prevrnil. Voz se je ves razbil. K sreči so sedeli vsi potniki na desni strani in so dobili le lažje poškodbe. Ako bi sedeli na nasprotni strani, bi bila nesreča gotovo večja.

Optimizem na pariški borzi

Tudi na pariški borzi so se pričeli pojavljati znaki, da je višek gospodarske krize prekoračen

Pariz, 5. septembra. AA. »Le Temps« priobčuje finančno poročilo o prejšnjem tednu in o položaju na borzi. Ves teden so bili tečajji čvrsti. Nekateri vrednoti so poskočile zaradi likvidacijskih poslov. V tehničnem pogledu je bilo borzno tržišče še precej ozkosrčno in se ni spuščalo v prenaplajene posle. Se nedavno so tehnični razlogi dočevali tečaje in cene od danes do jutri. Danes se ravnaio tečajji in cene po širših ozirih. Borza opira svoje oči na velika mednarodna tržišča. Največji vpliv ima sedaj newyorški Wallstreet. Odločilnega pomena pa so tudi izglezi in izvidi predstoječe konverzije francoskih rent. Kakor je znano, je Wallstreet v

močni in vplivni haussi. Prav tako so poskočile razne blagovne cene. Tako v Londonu baker, kositer. Nadalje je na vseh svetovnih tržiščih posočila cena bombaža. Porast cen za surovine bo na vsak način ugodno vplival na finančna tržišča in na finančne posle.

Se pred tremi tedni ne bi bil nihče mislil in nihče prorokoval, da bo v tako kratkem času nastala tolikšna izprememba, sedaj pa že govore mnoga dejstva, da je ta izprememba prava verjetna, čeprav je treba pri vsem tem ohraniti mir in se ravnati po elementarnih naukih previdnosti. To je tudi povod, da se širše občinstvo še ni ogrelo za nove posle.

Obračunavanje med makedonstvu juščimi

Atentator na protogorovca se je zglasil sam na policiji. — Skrivnostna »dama« v črnem

Sofija, 5. septembra. AA. Snoci se je bivši policijski agent Ljubomir Spasov, doma iz Custendila, sam zgledal na policiji in povedal, da je zvedel, da ga policija išče zaradi umora protogorovca Janče Gavrilova, lastnika mlekarne v ulici Kraljeve Joane, ki je nočjo za ranami umrl. Na policiji so takoj preiskali Spasova ter so našli pri njem revolver z dvema neizstreljenima nabojema, ugotovili pa so tudi, da ne manjka noben naboj. Da je umoril Gavrilova, bremenijo Ljubomira Spasova žena umorjenega in še nekateri očividci, ki izjavljajo, da dobro poznajo Spasova in da so ga spoznali, ko je po umoru pobegnil. Zlasti ga obremenjuje neki njegov prijatelj, ki je telefonist v drugem policijskem kvartu in ki ga je po umoru poskušal aretirati, da se je Spasovu vendarle posrečilo, da je izginil v mraku.

Očividci dogodka trdijo nadalje, da Spasov ni bil sam, temveč da je bila z njim še neka oseba, ki pa se je takoj po prvih streljih izgubila v temi. Spasov je na policiji izpovedal, da je v početku simpatiziral s protogorci, lani pa je prešel med pristase VMRO. Zadnji čas je bil uslužben pri narodnem poslanou

Stojanu Filipovu iz Nevrokonu, kateremu je bil za telesnega stražarja.

Umor protogorovca Janče Gavrilova se spravlja v zvezo z lanskimi dogodki, ko je v njegovo mlekarno prišla neka »dama« v črni in pustila pri njem nekakšno knjigo, v kateri se je nahajal peklenjski stroj, namenjen protogorovcu Kristanu Pop-Jordanovu, ki je bil pri odpiranju paketa z nekaterimi svojimi prijatelji ranjen od peklenškega stroja. Prav tako se umor Gavrilova spravlja v zvezo z nedavnim umorom Pavline Sopove, o kateri se trdi, da je bila ona »dama« v črni, ki je lani pustila v mlekarini peklenjski stroj. Koliko je resnice na vseh teh ugibanjih, bo dognano šele, ko bo policija zaključila preiskavo.

Listi poročajo, da je stanje ranjenega protogorovca Dimitrija Tomalevskega prav dobro in da se rana obrača na bolje. Policija vodi preiskavo in išče sled za napadalcem. Priče dogodka trdijo, da napadalec Tomalevskega ni bil sam, da je bila z njim še neka oseba. Večina današnjih listov ostro obsodja ta krvava dejanja sredi prestolnice, ki hudo škodijo ugledu države.

Poljska in Društvo narodov

Varšava, 5. septembra. AA. »Kurier Polski« priobčuje razpravo o mednarodnem položaju. Pisec prihaja do prepričanja, da bi bilo bolje ako bi Poljska ne kandidirala več za članico sveta Društva narodov. Po mnenju pisca je avtoriteta Društva narodov v zadnjem času močno padla in Poljska bi z izstopom iz sveta Društva narodov odložila vsako odgovornost za vse, kar se bo v prihodnjih treh letih zgodilo v Zenevi.

Stavka v belgijskih premogovnikih

Bruselj, 5. septembra. Stavka v belgijskih premogovnikih je tik pred zaključkom. Večeraj popoldne so imeli delegati belgijskih organizacij izredno sejo, na kateri so sklepati o posredovalnem predlogu vlade. 66.7 odstotkov vseh navzočih delegatov se je izreklo za vladne predloge, za obnovo dela pod gotovimi pogoji. 24 odstotkov delegatov je predloge odklonilo, 9.3 odstotka pa se je glasovanja vzdržalo. Trenutno stavka tri četrtine delavcev v belgijski pre-

Velika beda v Mandžuriji

London, 5. septembra. »Daily Telegraph« objavlja uradno poročilo kitajske vlade, da so v Mandžuriji nastale zopet velike poplave, ki ogrožajo nad milijon ljudi. Prebivalstvo, ki je ostalo brez vega, je formiralo v svojem obupu roparske tople ki na pohodu v mesto, kjer je zavlada velika panika in se ljudje povsod pripravljajo na obrambo. Kitajska vlada je izdala oklic, v katerem se obrača na ves svet s prošnjo za podporo, da bi se pomagalo milijonom in milijonom Kitajcev, ki bodo v letošnji zimi izročeni lakoti in bedi.

Dva požiga?

Ljubljana, 5. septembra. Ponoči okrog 2. zjutraj je šentvidčane zbudil iz spanja plat zvona. Ob cesti Vižmarje-Medno je namreč izbruhnil ogenj v kozolec posestnika in narodnega poslanca Albina Komana, v istem hipu je pa zapel rdeči petelin tudi v približno kilometer oddaljenem skednju železniškega čuvaja Ivana Berganta. Na kraj požara so prihiteli gasilci iz Vižmarji, Stanežič, Mednega, St. Vida in Guncija, vendar je bila njihova pomoč skoraj zaman, kajti nikjer ni bilo vode za gašenje. Dočim so Komanu rešili pol kozolca na ta način, da so ga presekali, je Bergantu šupa s skednjem vred pogorela. Komani ima okrog 20.000 Din škode, kor je bil kozolec natrpan s fižolom, dočim trpi Bergant 22.000 Din škode.

Prebivalstvo v St. Vidu in okolici je zelo razburjeno, kajti popolnoma gotovo je, da gre za požig. Orožniki so prepričani, da se je požigalec celo pripeljal na kolesu, kajti drugače ni mogoče, da bi v razdobju par minut izbruhnil naenkrat na dveh krajih požar. Požigalec je že dvakrat poskušal svojo srečo pri Bergantu in je odšel pes na verigi, vendar se mu ni posrečilo zažgati, dočim je večeraj lahko svoj peklenjski načrt izvršil.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize Amsterdam 2303.18 — 2314.54, Berlin 1368.73 — 1170.13, Bruselj 794.13 — 796.07, Curih 1108.35 — 1113.65, New York 56k 5711.03 — 5739.29, London 199.19 — 200.79, Pariz 224.71 — 226.83, Prag 149.34 — 170.20, Trst 293.57 — 295.97.
INOZEMSKA BORZA.
Curih, 5. septembra. Pariz 20.25, London 17.95, New York 516.62, Bruselj 715.75, Milan 26.48, Madrid 41.57, Amsterdam 207.75, Berlin 122.70, Sofija 3.73, Prag 16.28, Varšava 57.66, Bukarešta 3.05.

Dan lepih svečanosti v Ljubljani

Včeraj je doživelo naše mesto eno najlepših in najsijajnejših nacionalnih manifestacij

Ljubljana, 5. septembra. Majhna, tiha in skromna je Ljubljana ob tihih dneh, ob velikih pa postane velika. Razvija se ter razplamti v sijaju velikih dogodkov, eruptivno se razmahne ter razgiblje, njeno življenje se koncentriira v enotnem silnejšem ritmu, da je ne poznajo niti več ljubljanci. In kot se je prerodila te dni, se le redko. Zelo redko jo zajame vihar praznične vznemirjenosti s tako dojemljivo silo, ki se ji ne more nihče ustavljati; in Ljubljana je doživela več mnogo lepih, pomembnih praznikov, ki so zapisani v njeni nacionalni in kulturni zgodovini.

V preteklem, valujočem morju množice je včeraj valovalo nekaj posebnega ter globljega, kar se ne more zajeti le z besedami: **vseslovenski kongres narodnih noš in jubilej »Sočec«**.

Oba dogodka sta se po svojem globljem značaju prelila v soglasje, da je Ljubljana doživela eno najlepših in najsijajnejših nacionalnih manifestacij; včerajšnja nedelja je zgodovinski narodni praznik, pomemben ne le za »Sočec« ter emigrante, ne le za ljubitelje folklorne, za pripadnike kulta samonikle narodne estetike, temveč za ves narod, kajti vsa ta ogromna množica je manifestirala za narodov obstanek, za ohranitev vsega lepega, kar izumira po času, in za zaščito tega, kar ni narodu le po, temveč tudi sveto, manifestirala je za svoje pravice pred svetom.

Uvod »Sočine« prireditve je bil bolj intimen ter skromen v vrvežu drugih prireditve. Bil je pa res lep in dostojen. Sočani so počastili v soboto zvečer kumico svojega prapora, go. M. Znidarčičeva, s podoknico v Hrenovi ulici. V stari šentjakobski okraj niso pluskati valovi zaburkanege velemelega življenja. Hrenova ulica je ozka in tiha. Morali so jo zapreti, sicer bi jo ljudje takoj napolnili, da bi se ne mogli nihče niti ganiti. Ob 20. so prispeli številni »Sočani« v sprevedu za baklado in s taborsko godbo od Mestnega doma v Hrenovo ulico. Kumico so pozdravili v stanovanju odlični predstavniki »Sočec« s predsednikom g. dr. D. Pucem. Godba je medtem odigrala koračnico »Sočec«, potopirni »Fanteje zapojmo« in »Stoji, stoji Ljubljana«, Slovenski vokalni kvintet je pa zapel Hudovalnikovo »Našo zvezdo« in Juvanevo »Slovensko zemljo«. To je bil že prvi pravcati koncert.

Počastitev predsednika g. dr. Puca

Iz Hrenove ulice je spreved krenil k hotelu »Metropole«. V krasni hotelski kletni dvorani se je zbralo izredno mnogo čestilcev priljubljenega in zaslužnega »Sočinega« predsednika ter popularnega ljubljanskega župana g. dr. D. Puca. Premalo je bilo miz v popolnoma zasedeni veliki dvorani.

Takoj, ko si stonil med to živahno množico, se ti je zdelo, kot je pozneje dejal govornik, da to ni zaspal, megljen ljubljanski svet, temveč južnjaško temperamentno Primorje, solnčni, obmorski žar. In, kot je dejal pozneje slavljence, ni bil ta večer rodbinski, oziroma kot si ga je g. predsednik zamisljal; bil je samo v tem pogledu društveni ter tovariški, ker so bili vsi zbrani ena družina po misli in čustvu.

Kako je priljubljen »Sočine« predsednik, ve lahko samo tisti, ki je bil na sobotnem večeru.

Dviglasi se je pravi vihar navdušenja in pozdravnih klicev, ko sta stopila v dvorano gg. ban dr. Drago Marušič in župan dr. Dinko Puc. Izredno priljubljen je pri rojakih in pri najbližnjih slojih g. ban in občinstvo je smatralo njegov prihod za posebno počastitev. Pevci so zapeli pozdravno pesem.

Ko se je občinstvo nekoliko umirilo, je slavnostni govornik, podpredsednik »Sočec«, g. Iv. Sancin pozdravil zbrane, zaklical vsem iskreno dobrodošlico, posebej je pa pozdravil dolgo vrsto odličnih predstavnikov javnosti, gg.: bana dr. Draga Marušiča, komandanta mesta, zastopnika divizionarja generala Pekića, sreskega načelnika Znidarčiča z gospo soprogo, polkovnika Nedeljkovića, šefa vojne delegacije pri direkciji drž. železnice, zastopnika Kluba Primorsk g. Mašo Gromovo, zastopnika ZKD direktorja Juga, predstavnika mestne občine in OUZD Iv. Tavčarja, delegate iz Jadranskega, predstavnika Zveze emigrantskih društev dr. M. Coka, predsednika Zveze kmečkih fantov in deklet dr. Novaka, odbor društva Krke s predsednikom Rostanom, predstavnik ljubljanskega sokolstva, staroste Kajzelja in Sanjter svetnika Čotarja, zastopnika mariborske občine podžupana R. Golouha, jesejskega župana Zabkarja, predsednika NSZ R. Juvana, župnika Barleta, predsednika »Primorja« S. Sancina, predstavnika velesejma in Avtokluba A. Praprotnika, zastopnika Kluba koroških Slovencev in Korošce v narodnih nošah, zastopnike nacionalnih in prosvetnih društev itd.

Zbrani so živahno pozdravljali odlične goste, zlasti popularnega župnika Barleta, zastopnika vojske, bana in Korošce. Nekoliko je občinstvo pomirila godba, igral je taborski orkester, nakar so zapeli Korošci »Gor čez izor«.

Slavnostni govornik je orisal markantno ter kleno življenje in delo slavljena med viharimi ovacijami. Kot da je zazibal mogočen zvon, je zazvenela polna vsaka beseda ter odjeknila v vsej ognjevitosti, nobena ni bila prazna. Kdo ve bolje prečimti racionalno delo dr. Puca kot Primorci, za katere se je toliko boril z vsemi silami in poštenostjo? Zato pa tudi ta večer ni bil le društveni dogodek, temveč **najlepši začetek včerajšnje imponentne nacionalne svečanosti.**

Pozdravni klici so zabučali kot razpenjeno morje, ok se je prigrabil k besedi gosp. ban. Dejal je, da se je udeležil večera, ker je smatral to za dolžnost kot sin Krasa, prijatelj dr. Puca in kot odgovorni činitelj,

ki mora skrbeti da se goje med narodom lastnosti, kakršne očituje »Sočec«; hvalil je lastnosti Primorcev, ki so tako tipične za nje, toplo ljubezen do domovine, širokogrudnost in demokratičnost — lastnosti, ki bi naj dale slehernega državljanja. Ko bo zavladal povsod duh, ki preveča »Sočane«, tedaj bomo lahko gledali brez skrbi v bodočnost. Cestital je predsedniku in društvu k jubileju.

Vsem so bila prepolna srca, vsi bi radi čestitali posebej g. predsedniku, so ga pa tem bolj živahno pozdravljali. V imenu koroških Slovencev je spregovoril g. Uršič kratko, a tem toplejšo, ganljiv prizor je pa bil, ko je sregovorila priljubljena Maša Gromova. Dejala je, da človek ne more najti primernih besed — pa ji jih ni bilo tudi treba iskati, vrele so ji iz srca.

Govorili so še gg. predsednik Rostan, dr. Čok, župnik Barle, Tavčar, Batelj in Bratuž v imenu Orjema iz Laškega. Vsem je bil slavljenec toplo zahvalil, h koncu je pa še govoril starosta Kajzelj.

Udeležencem se je zahvalil g. Sancin za udeležbo in zlasti zastopnikom za počastitev.

Narodne noše se zbirajo

Zlato jutro je okopalo Ljubljano, da je bila že ob prvi zarji živahna, kdo bi pa tudi mogel spati, ko se je obetal tako vsestransko lep dan! Ko je ob 6. vrhniška godba, ki je bila včeraj takoj izredno agilna, igrala budnico po mestu, je zbudila le največje zaspance. V Zvezdi so se ljudje zbirali že ob 7. Po ulicah so se že prelivali pestrre barve narodnih noš; kmalu se je začelo razlegati vriskanje po mestu, napočil je vesel dan. Prvi voz za narodnimi nošami je pripeljal iz Bizovika. Bizovičani so hoteli utrditi sloves svoje marljivosti. Ob 8. so narodne noše zasedle že skoraj ves Kongresni trg, ki je bil kongresni v pravem pomenu besede in tudi temu primerno okrašen. Trobojnice so obenem s pestrimi nošami poplavile trg z veselimi barvami. Nad trgov so se nizali v vodovarnih smereh venci (krone), da je bilo vse kar pomladno veselo.

Strazniki so izpraznili trg, da so prireditelji lahko na niem razvtrstili narodne noše po skupinah. Sprejaj so bili gostje, za njimi se je razvtrstila armada domačih noš, spodnji del trga so pa zasedli vozovi in jezdecji. Ob 8.30 so častni gostje zavozili levo in desno stran odrišča pred numsko cerkvijo. Med njimi si lahko opazil naše najodličnejše predstavnik javnosti in narodno ženstvo, tako gg.: bana dr. Marušiča, podbana dr. Pirkmajerja, senatorja Iv. Hribarja, brigadnega generala Pekića, senatorja Rožiča, dvorno damo Fr. Tavčarjevo, občinska svetnika Likozarja in Iv. Tavčarja, proto g. Budimira in mnoge druge zastopnike društev in uradov, Maševal je šentjakobski župnik Barle, ki je postal prvi naš narodni duhovnik.

Začetek maše je naznanila slavnostna fanfara raz balkon univerze in nato trije topovskji streli na Gradu. Pogled na trg je bil edinstven, zlasti z Gradu, kot da si pogledal na

cvetično livado ali makovo polje.

Te sijoče barve, cvetno polje, je poljubljalo zlato solnce. Prav lahko si se zamislil v davnino, dobo naših pradedov in si se domislil, da je čut za estetiko zelo opesal, ker smo se tako oddaljili od lepote, da bo treba zdaj dobro varovati ter ohranjevati ginevačje narodne noše. Menda ni zgolj vsega kriva industrializacija.

Pri maši so peli moški zbori Hubadove pevске župe pod vodstvom g. Z. Prelovca.

Po maši je fanfara naznanila konec, nakar je spregovoril pokrovitelj kongresa g. župan dr. Dinko Puc. Pozdravil je vse goste, zlasti pa Čehoslovake, Korošce in brate iz južnih krajev. Kleno je utemeljil, kako velik pomen ima kongres narodnih noš, da vzbudi v narodu ljubezen do vsega njemu svojstvenega, na kar je lahko in mora biti ponosen; treba je vzbuditi narodno zavest.

Predsednik kongresa, senator dr. V. Rožič, je pa v zanosnih in jasnih besedah proslavljaj naše narodne noše kot neizpodbiten dokaz in znak naše kulture in bitnosti. Industrializacija je skoraj popolnoma izpodrinila domače blago, tradicije so že skoraj popolnoma izginile. Minilo je vse... Kje so naše narodne noše? Tu so! Vi vsi ste čuvarki naše kulture in miselnosti... Blesteč šopek slovenske grude ste... Sinteza in analiza naše lepote... (Dr. Rožičev govor priobčimo jutri.)

Spreved po mestu

Razvil se je veličasten spreved narodnih noš, ki je krenil mimo častne tribune po trgu navzgor, nakar je zavil okrog spomenika navzdol in v Vegovo ulico. Spreved je otvorilo 32 jezdecov. Čim se je začel spreved pomikati, se je zganila tisočglava množica v spalirjih; zaorili so pozdravni klici, ki niso potem utihnili skoraj celo uro. Ljudje so bili kot elektrizirani, navdušenje je naraščalo čedalje bolj, vse mesto je vzklizalo, pozdravljalo in valovalo, kamorkoli si se ozrl.

Med 30 jezdecji so bili tudi trije nadebudni junaki, tako najhni, da so se skoraj izdubili v grivah. Za jezdecji je igrala vrhniška godba na čelu čehoslovaške skupine narodnih noš.

— Na zdar! je bučalo do neba. Ljubljana je pozdravljala severne brate ognjevitro, res bratsko, 40 Čehoslovakov je sledilo 30 Korošcev in ena zastopnica Lužičkih Srbov. Prišla ni iz Lužic, nego iz Beograda. Prav takisto prisrčno kot Čehi, so pozdravljali tudi Korošce in zlasti so mahali živahno moški, ki so se zagledali zale Ziljanke. Hrvatov smo našli 11. Ljudje jih niso mnogo pozdravljali, češ, če je prišlo 40 Čehoslovakov, zakaj ni vsaj toliko Hrvatov? Posebno pozornost so ljudje posvečali Primorcam, ki jih je bilo 25. Pri vsaki skupini so bila ljudem najbolj všeč dekleta, tako tudi tu. Skoraj najbolj všeč so bile večini Slavonke, zlasti moški se niso mogli načuditi ne le lepoti noš, temveč Slavonkam sa-

mim. Bile so pa Ljubljanki... Nekateri noše so namreč naročili v Ljubljano, od koder ni bilo gostov, saj končno gre za revijo noš in ne deklet.

Iz Bosne in Dalmacije so bili samo trije, iz Srbije pa jih je bilo 13. Kočevarjev je bilo 29, kar je v primeri z drugimi skupinami lepo število. Dobro so se odrezali Kamničani, 25 jih je bilo, ki so imeli najbolj pristne gorenske noše. In iz Bohinja jih je bilo 76! Največja skupina je bila Narodno propagandno društvo s 126 člani. Omeniti moramo posebej tudi Kurjo vas zaradi Zupančičevega Janka, ki je tako moško igral na harmoniko, dekleta so ga pa morala poljati na pisnem vozčku.

In še vozovi! 14 smo jih našli s koleslji vred. Domžalčani so posekali vse s svojim slankom, pa tudi drugim ni bilo kaj reči. Hvaliti pa ne smemo nobenih, sicer bi morali vse, bilo jih je vseh skupaj 864, drug lepši od drugega, dekleta zala, vse prste smo si oblizali!

Zdaj pa pomislite, koliko dela je imela ocenjevalna komisija, da je pregledala ter ocenila vso to množico! V komisiji so bili gg.: dr. Mantuani, prof. A. Sič in prof. M. Gaspari. Dipleme prejme okrog 100 posameznikov, odnosno skupin. Kdo je tako srečen, bo zvedel še ta teden.

Za ohranitev narodnih noš

Ob 11.30 je bila v ravateljstvu velesejskega seja, na kateri so osnovali širši odbor Propagandnih društev za ohranitev narodnih noš v Jugoslaviji. Seje so se udeležili zastopniki vseh posameznih skupin narodnih noš in tudi Čehoslovaki, Srbi, Hrvati in drugi. Prisostvovala je dvorna dama Fr. Tavčarjeva in gospa soproga ministra dr. Kramerj. Predsedoval je predsednik kongresa g. senator dr. V. Rožič, ki je pozdravil navzoče, nakar je g. ravatelj Šaplja razvil idejni program organizacije. Organizacija se naj najprej razmahne v Jugoslaviji ter naj postane baza za poznejšo mogočno Zvezo društev za ohranitev narodnih noš vseh slovenskih narodov.

Društvo, centrala jugoslovenskih Propagandnih društev za ohranitev narodnih noš, bo osnovano takoj, čim bodo končana pripravljajalna dela. V ta namen se je izvolil odbor: predsednik župan dr. D. Puc, podpredsednik senator dr. V. Rožič; odborniki: gospa ministrova A. Kramerj, ravatelj Dular, ravatelj Šaplja, prof. A. Sič in Leo Grom.

S seje so poslali vdanostno brzojavko najvišji pokroviteljici gibanja za ohranitev narodnih noš, Nj. Vel. kraljici Mariji.

Razvrtje »Sočinega« prapora

Popoldne so se gostje razšli. Največ jih je bilo na velesejmu in precej tudi pri predstavi »Prodane neveste« v Tivoliju. Kljub temu se jih je pa vseeno zbralo dovolj še na Kongresnem trgu ob 15., od koder je krenil spreved s krasno skupino kolesarjev in s številnimi Sočani na Tabor k razvrtju Sočinega praporja.

Po vsej dolžini Kongresnega trga so se razvili v sprevedu kolesarji z lepo okrašenimi kolesi. Takšnega kolesarskega spreveda Ljubljana ni še videla. Aranžer, g. Batelj, je lahko po pravici ponosen na svoje delo.

V sprevedu je bilo 174 kolesarjev, med njimi 46 deklet. Skoraj 200 koles, a vsako je bilo nekoliko drugače okrašeno, izmajljivost teh kolesarjev res morajo občudovati. In okliko zanimanja je zbuhal avtomobile, krasen zelen voz, ki je nekakšen perpetuum mobile, saj se je pomikal sam... Na njem so se peljale tri lutke Slovenka, Hrvatica in Srb, v narodnih nošah.

Spreved so otvorili štirje jezdecji, na čelu kolesarjev je igrala vrhniška godba na čelu narodnih noš, ki jih je bilo okrog 80, pa taborska godba. Za nošami so zaključili spreved »Sočani« in člani nacionalnih društev. Celjska podružnica »Sočec« je koralila »a žalnim praporem kajti »Sočec« šumi onkraj.

Taborsko letno telovadišče je bilo popolnoma zasedeno. Pred prostorno tribuno je bilo več sedežev. Na tribuni so zasedli prostor pevci in godci ob straneh, v sredi pa primorske narodne noše, kumica z družicami in drugi.

Navzoče je pozdravil g. načelnik Iv. Sancin, zlasti odlične predstavnik oblasti in društev, gg.: kumico prapora go. Znidarčičeva, zastopnika bana sreskega načelnika Znidarčiča, dvorno damo Franjo Tavčarjevo, podbana dr. Pirkmajerja, župana dr. D. Puca, predsednika Kluba Primorsk Mašo Gromovo, I. podstarosta SKJ zastopnika akademskih primorskih društev, predsednika ZED dr. Coka, dr. Baltiča, senatorja dr. V. Rožiča in dr. J. Novaka, ravatelj dr. Dularja, dr. Bohinjca, predsednika NSZ R. Juvana, zastopnika koroških Slovencev, zastopnika Avtokluba dr. C. Pavlina, starosta Kajzelja, tajnika ZTOI dr. Iv. Plessa, dir. Juga, obč. svetnika Likozarja itd. Pevci o zapeli ob spremljevanju godbe »Čuj nas zemlja«.

Preden je g. predsednik dr. D. Puc razvil knesen prapor, je spregovoril o simboličnem praporu, o njegovem globljem pomenu. Zanos se ne sme kazati na zunaj, v erou mora vladati, a prapor je simbol, ki jim bo vedno govoral o njihovih ciljih, njih vodnik bo, dramil jih bo ter vzpodbujal k ljubezni do domovine in nemo pričal o njenih žrtvah. »Sočec« so ustanovili, da goje ljubezen do domovine. In »sveto službi svetli domovini«.

Spominjal se je žrtv, ki so padle pod našim ter pozval prisotne, da so počastili njihov spomin. Naglašal je, da vsaka žrtev rodi odpor in da bo knivica maščevana. Morda ga ponese tja praporščakov sin...

Razvil je prapor. V mnogih očeh so se lesketale solze.

Pristopila je kumica go. Znidarčičeva — bela ko nevesta — v primorski narodni noši. Ganjena je dejala, da so srečni, da razvijajo prapor. Simbol našega rodu je ta prapor, rodu, vedno teptanega, ki pa vse-

eno živi v upanju, da pride vetajenje.

Ko je pripela spominjal trak na prapor, ji je g. dr. Razem izročil krasen šopek cvetja.

Prav tako lep trenutek je bil, ko je pripela trak v imenu Kluba Primorsk Maša Gromova in spregovorila krasne posvetilne besede, da naj jih prapor vodi k sredotočju njihovih želja ter dviga k solncu in svobodi.

Družica, gđc. Danica Klavara, v krasni primorski noši je deklamirala »Naš čolnič otmimo«. Deklamirala je s takšnim zanosom ter ognjevitostjo, z globokim doživljem, da so ljudje začeli ihteti.

Kot narodni prerok in poet je spregovoril podstarosta SKJ E. Gangl, prežet z globokim čuvstvom, v ognjevit mladostni vznešenosti. Pozdravil je »Sočec« v imenu

SKJ in naglašal, da 250.000 pripadnikov sokolstva podpira stremljenje »Sočec«.

Predsednik g. dr. D. Puc je s posvetilnimi besedami in poljubom izročil prapor praporščaku, ki je slovesno izjavil, da bo šel z njim kot pravi huna: »Naprej za stava slave!«

Godba je zaigrala državno himno, nato so pevci zapeli še nekaj pesmi.

Prapor je krasen izdelek. Na eni strani je trobojnica s sliko kako je suženj zlomil okovje v zarji svobode, na drugi je pa tužen Devin. Motivi so narodni, modrina je barva Sočec.

Veselični prostor »Sočec« na Taboru je bil zadovoljivo zaseden, narodne noše so pa rajale pod hotelom Tivolijem.

Večerna rosica ni ljudem pregnala veselja.

Več manjših prometnih nesreč

Poleg smrtne nesreče v Št. Vidu se je pripetilo včeraj še več manjših prometnih nesreč in nezdod

Vrhniko, 4. septembra.

Podobna nesreča kakor v Št. Vidu bi se kmalu pripetila včeraj okoli 17. na cesti med Vrhniko in Logatcem, ko je privozil izza ostrega ovinka vrhniški avtobus po levi strani nasproti osebnemu avtomobilu, ki je vozil pravilno po desni in dajal znamenja. Res je, da sofer, ki upravlja avtobus, težko sliši signale avtomobilov, ker mu močnejše ropoče motor vozila, zato pa naj avtobusi na ovinkih vozijo strogo po desni in naj ne režejo ovinkov.

Da se ni zgodila na tem kraju težka nesreča, se je zahvaliti le prisotnosti voznika osebnega avtomobila, ki je skoro na mestu ustavil svoje vozilo. Tako sta si avtobus in osebni voz polomila le blatnike. Oblasti naj bi strogo poučile soferje avtobusov; da ne smejo rezati ovinkov in da morajo voziti le po desni strani in tako se bo preprečila marsikatera nesreča.

Kranj, 4. septembra.

Kljub velesejskim svečanostim v Ljubljani, je bilo danes na cesti od Ljubljane do Bleda zelo živahno. Že vso noč so se vozili romarji s kolesi z vozni in avtobusi ali pa so jo mahali kar peš na Brezje, kjer je bila velika cerkvena slovesnost. Danes okoli polneve se je peljal zoboteknik g. Riko H. iz Ljubljane z belim motorjem znamke Harley Davidson proti Bledu. Z njim se je vozila tudi neka mlada dama. Že takoj za Ljubljano se je moral neprestano umikati številnim gručam biciklistov, ki se kljub vednemu hupanju motociklista včasih niso hoteli umakniti s poti. Nad Kranjem jih je bilo vedno več. Med Bistrico in Podbrzežji, se pred Pavlinovo gostilno, je srečal g. H. zopet kakih 10 kolesarjev, ki se niso zmenili za njegovo znamenje. Motociklist se jim je hotel umakniti. Toda ko je privozil mednje, je zadel eden izmed kolesarjev krmilo motorja. H. je izgubil ravnotežje in oblast nad krmilom ter se zadel z vso silo ob bližnji konfin, ker je zavozil preveč vstran. Prav na tistem kraju napravi namreč cesta na novem klancu zelo oster ovinek. Motor se je ob cestnem kamnu pri udarcu močno poškodoval; sprednje kolo je popolnoma razbito, zadnji in srednji del sta ostala nepoškodovana. G. Riko H. in njegova spremljevalka sta zletela z motorja in padla v velikem loku v jarek. Pri padcu se je motociklist zelo hudo udaril na glavo. Razbil si je levo stran čela in si močno opraskal nos; nezavesten je obležal ob cesti. Dama ni zadobila težjih telesnih poškodb, pač pa se je hudo prestrašila. Ima pa več manjših prask, precej se je udarila na levo ramo. Kolesarji so se sicer ustavili, toda videč, da so krivi nesreče, so se odpravili brž naprej in pustili ponesrečenca sama brez pomoči. Nobenega kolesarja nista poznala.

K sreči se je prav ta čas pripeljal mimo luksuzni avtomobil, ki ga je lastnik ustavil, videč, da se je pripetila nezdoda. Naložil je oba ponesrečenca v svoj voz in ju odpeljal hitro v Kranj. Tu jima je nudil prvo pomoč zdravnik g. dr. Bežič. Ponesrečenca je zašil rano na čelu ter mu izpral rano na nosu. Ugotovil je, da si je pri padcu pretresel možgane; zato mu je svetoval naj čim prej leže v posteljo in naj se nekaj dni vzdrži vsakega napora. Avtomobilist, ki ga ponesrečenca nista poznala, ju je odpeljal v hotel »Jelen«, kjer sta prebila popoldan, nakar sta se odpravila v Ljubljano.

Se predno je prispel avtomobil s ponesrečenca v Kranj, so v mestu že izvedeli

o nesreči. Takoj se je odpravil rešilni avtomobil kranjskega gasilnega društva na kraj nesreče, kjer pa je našel samo razbito motorno kolo. Naložili so ga na streho avtomobila ter ga odpravili v Kranj. Niso pa vedeli, da sta ponesrečenca, ki sta med potjo zagledala rešilni avtomobil in si takoj mislila, da gre ponju, že v mestu. Spravili so motor v Gasilskem domu.

Kranj, 5. septembra.

Včeraj popoldne se je pripetila na cesti med vasema Zadraga in Zg. Dupleje avtomobilska nezdoda, pri kateri se je poškodoval štetni Peter, sin posestnika v Zadragi. Okoli 12.45 je vozil avtobus tržiškega podjetja Pepi Gorican iz Ljubljane proti Trzinu. Na desni strani ceste, med vasema Zadraga in Zg. Dupleje, sta se igrala dva otroka, deček in deklica. Sofer, ki je pravilno vozil po desni strani, je dal znak e hupo, nakar je deček skočil na levo stran ceste, v trenutku pa, ko je avtobus pripeljal mimo, je zopet skočil na desno stran in prišel ravno pod kolo. Čeprav je sofer vozil počasi, je avtobus e precejšnjo močjo vrgel dečka ob tla in se kolo dotaknilo glave. Ubogi deček je bil takoj vrt v krv in je izgubil zavest. Hitro so prinesli vode in ga močilo toliko časa, da je prišel k zavesti. Avtobus ga je odpeljal v Trzin, kjer ga je obvezal dr. Panec in odredil, da so ga prepeljali v ljubljansko bolnico. Zdravnik je ugotovil, da ima deček presekano lobanjo, vendar poškodba ni smrtno nevarna. Kakor pripovedujejo očividci, ne zadene soferja nikaka krivda na nesreči.

Beležnica KOLEDAR.

Danes: Ponedeljek, 5. septembra, katoličani: Lovrenc, Nedeljka; pravoslavni: 23. avgusta.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Moja baš.

Kino Ideal: Dvojnik.

Iz Novega mesta

— Odmov vesti o tragični Dolencovi smrti. Žalostno je občutila po mestu vest, ko se je v prvih jutranjih urah izvedelo, da je postal ugodni in splošno priljubljeni Novomeščan g. Fran Dolenc, mesar in prekaževalec, žrtev strahovite avtomobilske nesreče, pri kateri je bila tudi njegova soproga go. Pepca hudo ranjena. V vseh tukanjih krogih je nesreča vzbudila globoko sočustvovanje s težko prizadeto rodbino.

— Nastop službi. Pri sreškem načelniku v Murski Soboti je nastopil mesto sreskega podnačelnika g. Otmar Škale ml.

— Spominjal večer za jugoslovensko idejo padlim žrtvam posveti podružnica »Sočec« v sredo zvečer v Kavčičevi restavraciji v hotelu Koklič. Naslednje jutro, na praznik, bo ob 8. maša za pokojne mučenike: Bidovec, Valentincič, Marušiča in Gortana. Tudi nečani vabljani!

— Vročina in suša traja dalje. Dvonedeljni dež nam je rešil vsaj nekaj, pregiboko pa moča ni prišla. S fizioloim je konec, dreve pa kar rumeni od vročine in pomanjkanja vode.

— Upokojen je g. Ludvik Puš, prefekt na kmetijski šoli na Grmu.

— Novo čolnarstvo si je postavil ob Krki odvetnik dr. Davorin Gros. Pri nas je običila čolnov in čolničkov, saj so za vodni sport prilike kot malokje. Pogrešamo pa večje podjetje, ki bi izposojalo čolne. Mnogi tučji, pa tudi domačni, pogosto zama oprežajo ob Krki da bi prišli za kakor urico do čolna. Naj bi se našel, podjeten človek, dobro bo zanj in za naš tujski promet.

ZADRUGA MESARJEV IN PREKAJEVALCEV ZA SREZ NOVO MESTO naznanja žalostno vest, da je njen dolgoletni član in odbornik, gospod

FRAN DOLENC,

mesar in hišni posestnik v Novem mestu

nenadno tragično preminul v nedeljo dne 4. septembra 1932 zvečer ob priliki hude avtomobilske nesreče pri Št. Vidu.

Novo mesto, 5. septembra 1932.

Beli zobje: Chlorodont

prijetno osvežujoča zobna pasta s poprovo meto tuba Din 8.— in Din 13.—

Jutri premiera!

Monumentalni
večfilm najnapetijeje
vsebine!

Življenje v ameriških
ječah. Oborožena re-
volta za zidovi kazni-
lice. S tanki na upori-
ni. Strašna borba!

Ta film mora
vsakdo videti!

Dnevne vesti

— Z banke uprave. Podban dr. Pirkmajer za... službene odločitve do nadaljnjega ne bo sprejemal strank.

— Iz državne službe. Premesteni so veterinarski pristav vrčarskega sreza Ivan Kapus v Radovljico, veterinarski pristav preloškega sreza dr. Adalbert Lubec za veterinarskega pristava litjskega sreza s sedežem v Višnji gori in veterinarski pristav litjskega sreza Jože Drolic v Kočevje.

— Zahteve naših veterinarjev. Kongres veterinarjev se je včeraj v Zagrebu nadaljeval in bo danes zaključen. Ugotovljeno je bilo, da je veterinarska fakulteta v Zagrebu v krizi. Naša država bi potrebovala najmanj 1800 veterinarjev, toda toliko jih niti čez deset let še ne bomo imeli. Vsi veterinarji brez izjeme so za ohranitev zagrebske veterinarske fakultete. V resoluciji veterinarji naglašajo, da je fakulteta zlasti za živinorejo v naši državi zelo važna in da jo je treba dobro urediti in opremiti. V naši državi imamo štiri pravne, štiri filozofske, tri tehnične, tri medicinske in celo dve poljedelski fakulteti, nimamo pa primerno urejene in opremljene veterinarske fakultete. Ta nedostatek bo treba čim prej odpraviti.

— Izprememba rodbinskega imena. Kr. banska uprava dravske banovine je dovolila Martinu Mevželju, pristojnemu v občini Čatež, izpremembo rodbinskega imena Mevželj v Vinkšel, kar velja tudi za njegovo ženo Franciško ter nedolne otroke Karolino, Martina in Franca.

— Dobave. Splošni oddelk direktorije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 15. t. m. ponudbe glede dobave delov za kotle »Lollare«. Posojilo so na vpogled pri istem oddelku. Direktorija državnega rudnika Velenje sprejema do 12. t. m. ponudbe glede dobave 50 komadov žarnic. Predmetni oglasi s natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Oddaja zakupa buffeta na postaji Jabolica se bo vršila potom oферtne licitacije dne 26. t. m. pri direktoriji državnih železnic v Sarajevu. Oglas in posojilo so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

— Marija Šerc ž. v Ljubljani je umrla včeraj popoldne gđ. Marija Šerc, učenčeva učiteljica šentjakobske mestne šole, v lepi starosti 72 let. Vest o njeni smrti bo gotovo bolešno odjeknila v srcu vsakega, ki jo je poznal in spoštoval sprčo njene ljudskosti in prijaznosti, zlasti pa še v srcih številnih njenih učenc. Bodisi v Ljubljani bodisi na deželi, kjer je prej službovala, saj 'm je bila vselej vzorna, srčno doobra in pravična vzgojiteljica. Pokojnični obizid bo v torek popoldne ob treh izpred hiše na Sv. Petra cesti št. 65. N. p. v m!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo vreme. Včeraj je bilo v naši banovini proti večeru in ponoči te-
ževno, drugod pa lepo. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 31, v Ljubljani in Mariboru 26, iz drugih krajev so pa poročila o temperaturi izostala. Davi je kazal barometer v Ljubljani 763,4, temperatura je znašala 17 stopinj.

— Čudno društvo v Splitu. Pred dobrim mesecem je utonil v morju pri Splitu fotografski pomočnik z Dunaja Rath. Neki Josip Runjančič, ki je kazal zadnje čase znake duševne bolezni, je pa prijavil notranjemu ministarstvu in avstrijskemu generalnemu konzulu v Zagrebu, da je Rath umoril bivši njegov gospodar fotograf Tomič. Oblasti so uvedle preiskavo in dognale, da je ovadbo napisalo društvo abnormalnih tipov, ki ga je vodil Runjančič. Mo-
ža so aretirali in poslali na opazovanje.

— Zalostne posledice bede. Splitška policija je odkrila dve gnezdi razuzdanosti kjer so se snajala dekleta in žene z moškimi. Aretirala je 112 razuzdank, ki so po policiji izjavile, da so se prodajale ker drugače ne morejo živeti.

— Zaradi koruznega storža ubil človeka. V vasi Turjak blizu Banjaluke sta se sprla v petek kmeta Uroš Gjokič in Ljubo Gajič zaradi koruznega storža. Uroševa 7-letna hčerka Mara je namreč na Gajičevi njivi odtrgala storž kar je Gjokič tako razjezilo, da je navali s sekuro na svojo sosedo in ga ubil.

— Pretresljiva tragedija. Na dravskem kopalšču blizu Donjega Miholca, se je odigrala preteklo nedeljo pretresljiva tragedija. Med kopalci sta bila tudi inž. Šandor Gedeon in njegova žena. Žena se je kopala z drugimi damami, naenkrat je začela gati. Zakričala je in prestrašene dame so se razbežale na vse strani, mož je pa hi-

ga zmečelo na lesen oder, ki je v ta namen sgrajen v strugi. Desni breg je urejen od pristane delavstva pa do hiše št. 49, to je še naprej od mestne mitnice. Razstreljevanje konglomeratnih tal se vrši ob delalni bolnici. S kopanjem zemlje in nakladijenjem kamena in prti v vagončke je zaposlenih lepo število delavcev in gre delo spešno od rok.

— Iz združenje trgovcev v Ljubljani opozarja ponovno vse gg. učne gospodarje, da se zaključijo vpisovanje trgovskih učencev dne 7. t. m., zato naj se prijave učencev pospešijo, ker se po tem terminu učenci ne bodo več sprejemali v trgovsko nadaljevalno šolo. — Združenje trgovcev.

— Iz Jaz izlet na Jadran. morje, ki ga prireja Propagandno društvo za ohranjanje narodnih noš ob priliki kongresa, sporoča izletni odbor, da se lahko priljubijo zamudniki še danes v Kongresni pisarni. Izletniki plačajo za II. razred 750 Din, za III. razred 550 Din. Zbirališče vseh, pol ure pred odhodom vlaka, t. j. ob 18. na vrhu kolodvorske restavracije. Vsa potrebna navodila istotam.

— Danes zadnjič »Moja boč« — jutri premiera »Temnice«. Zaradi velikega zanimanja za film »Moja boč« med najširšim občinstvom naše kinopublike je obdržalo ravateljstvo kina Matice ta film še danes na sporedu. Premiera grandioznega večfilma »Temnica« bo torej šele jutri. Ta film, ki nam z vso realnostjo kaže strašno življenje kazencev v Ameriki, film, ki z vso pravico bica razmere v teh, bolj grobovom kot ječam podobnih prostorih v ameriških kazniliščih, ta film dirje besnosti, viharnih in napetih prizorov naj si vsakdo ogleda. Zaradi splošnega zanimanja za ta spored je najbolje vstopnice nabaviti si že v predprodaji.

Ribiško društvo »Njivice«

postavi v torek 6. t. m. na ljubljanski trg večjo množino morskih rib po najnižji ceni.

— Iz K pogrebu tragično preminulega g. Fran Dolence bo jutri vozil na ig posebnim avtobus trdnice Pečnikar. Avtobus odhaja ob 9. dopoldne izpred Česnovarja.

— Iz društvo slepih je podaril v spomin blagopokojne gđne. Marie Serčeve, učiteljice, g. Anton Strekelj 50 Din.

— Iz Vpisovanje na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani. V prvem deskem razredu je nekaj prostorov še praznih. Zato se vrši naknadno vpisovanje v prvi deski razred do 10. t. m. Vpisovanje za vse ostale razrede je popolnoma zaključeno.

— Iz Učiteljski pevski zbor v Ljubljani. Prvi pevski tečaj v letošnji sezoni se bo vršil 10. in 11. septembra v Ljubljani. Pričetek 10. v soboto, ob 9. uri dopoldne v Glasbeni Matici. Zaradi okolišarskega koncerta v Mariboru in drugih važnih prireditvah v bližnji bodočnosti, je pevski tečaj velike važnosti. Pevski zbor bo ob tej priliki sprejemal nove pevce in pevke. Pozivamo dobre pevke in pevce, da se prijavijo in udeležijo napovedanega pevskega tečaja. — Odbor UPZ.

— Iz policijske kronike. Ob vsakem velesilnem se pojavijo v Ljubljani gostujoči tatovi, ki iščejo svoje žrtve v gneči. V spalni voz fotografja Pestnerja Franca v Lattermannovem drevoredu se je ponoči splazil neki umzovčik ter odnesel črn suknjič in modre hlače, v katerih sta bili dve dovolj ceni za kimo in vrtičak na ime Pestner Albert. — Slasčičarju Bačariu Antonu, stanovalcem na Gosposvetski cesti 12, je včeraj v paviljonu »Rozman« nekdo iz žepa izmaknil riavo usnjato listino s 50 Din in raznimi listinami. Prav nepredviden je bil tudi mehanik Milavec Stane, stanovalč v Linhartovi ul. 14, ki je priložil svoje kolo znamke »Aiglon« k vratom velesilneke blaginje. Prišlo je takoj izrabil neki kolesarski tat in ima Milavec 1000 Din škode.

Narodno gledališče

Gledališke predstave pod milim nebom. Torek, 6. septembra: Ob pol 20. uri Sen kresne noči (Tivoli). Četrtek, 8. septembra: Ob pol 16. uri Mascotta (Tivoli). Sobota, 10. septembra: Ob pol 20. uri Sen kresne noči (Tivoli).

Ljubljanska drama vpripori v torek zvečer v Tivoliju Shakespearejevo igro Sen kresne noči. Je to prva vpriporitev Shakespearejevega dela v Ljubljani pod milim nebom. Pri tokovi predstavi sodelujejo ves dramski ansambel, baletni zbor, orkester in cela vrsta stativov. Tudi to delo je režiral prof. Šest z njemu lastno spretnostjo, z različnimi novimi učinkovitimi domisleki in tako dalje. Po predprizorih, ki so Sen kresne noči ena naših najboljših vpriporitev pod milim nebom. Občinstvo opozarjamo, da je začetek predstave točno ob pol 8. zvečer. Prosimo, da bo zaradi zastopajoče noči vsaj deset minut pred začetkom na svojih prostorih. Predprodaja vstopnic je pri dnevalni blaginji v operi, in sicer od 10. do pol 13. in od 15. do 17. ure. Zvečer pa od pol 19. ure do začetka predstave pred gradom Tivoli. Opozorjamo, da je dohod na vpriporitve od leve strani. Zato prosimo, da pazi p. n. občinstvo na napisane tablice in na navodila biljetov, ki bodo razvrščeni na različnih mestih. Prostor je obkrožen z voljaki, ki imajo nalogo, da nikogar ne pustijo, kdor ni na listiku. Ponovno prosimo, da si občinstvo kupi vstopnice že v predprodaji.

Mascotta v tivolskem parku. Za četrtek 8. t. m. pripravlja režiser g. Bračko Kreft vpriporitev Mascotte pod milim nebom. Režiserji domisleki so zelo efektivni. Vpriporjena je cela bitka. Pri predstavi sodelujejo več sto voljakov, strojne puške, mali gorati top, konjaniki itd. Prva vpriporitev Mascotte pod milim nebom bo na praznik v četrtek točno ob pol 16. uri. Tudi za to predstavo so že vstopnice v predprodaji.

Težnje in želje naših obrtnikov

Resolucija, ki so jo sprejeli včeraj naši obrtniki na zborovanju v dvorani OUZD

Ljubljana, 5. septembra. Na velikem obrtniškem zboru v dvorani OUZD v Ljubljani dne 4. t. m., ki so ga sklicale: Zveza obrtnih društev za dravsko banovino v Celju, pripravljali okrožni odbori v Ljubljani, Mariboru, Celju in Novem mestu ter obrtniško društvo v Ljubljani in na katerem je bilo zastopanih po svojih odposlancih 137 zadrug in 8 obrtniških društev iz vse dravske banovine, je bila sprejeta naslednja resolucija:

1. Neopravičeno izvrševanje obrti se z dosežanimi ukrepi oblasti ni dalo omejiti in je potrebno, da se v zakonu določi zaplenba orodja, da se kazni poostrijo in da se uvede kaznovanje tudi onih, ki dajejo delo neopravičenemu obrtniku. Kazniško delo naj ne bo za javnost in vzgoja obrtniškega naraščaja v kazniliščah naj se ukine.

2. Velika važnost podeželskega obrtnika v našem gospodarstvu, osobito v zvezi z ureditvijo vprašanja kmečkega stanu in preskrbe kmečkega naraščaja, ki ne dobi-
va kruha na domači zemlji, nujno zahteva, da se temu obrtniku posveča posebna pažnja in nudi pomoč. Predvsem je potrebna olajšava davčnih bremen in socialnih dajatev, v zakonodaji o pospeševanju kmetijstva in razdolžitvi kmeta pa je treba moratorij popolnoma ukiniti. Pospeševati je tehnično izpopolnitev podeželskega obrtnika ter organizacijo njegove produkcije, blagovne nabave in prodaje, osobito v zvezi s preskrbo cenenege kredita.

3. Obrtna zakonodaja naj se izpopolni v smislu predlogov, ki so vsebovani v referatih, osobito pa v smislu predlogov, ki so jih stavili obrtniške organizacije na raznih zborih.

4. Zaščita domače obrti v duhu obrtnega zakona se naj tudi v praksi tako izvede, da bo obrtništvu in zlasti malemu obrtništvu omogočeno dobivati dela za državo in samoupravne kakor tudi za vse javne ustanove. V ta namen se naj novelira zakon o državnem računovodstvu ter določi specijelno za malega obrtnika nižja kavelja, katere vračanje naj se uredi tako, da se bo moglo malemu obrtniku udeleževati tudi onih licitacij, ki se vrše v krajših časovnih razdobjih druga za drugo. Država naj gleda dalje, da se uvoz obrtniških izdelkov, ki se izdelujejo doma, onemogoči in če treba sploh prepove.

5. Vsa dela državnih in javnih ali samoupravnih ustanov naj bi se oddajala le v izvršitev obrtništvu na ozemlju dotične banske uprave.

6. Na zboru zastopane organizacije naj delujejo na to da se čimbolj poživijo zanimanje za kreditno in gospodarsko zadrugništvo. Pri tem naj se strogo pazi na to, da se v gospodarsko zadrugno organizacijo uvede strokovnjaško, vestno in previdno delo ter da se med zadrugniki okrepi zavest skupnosti.

7. Stanovskemu tisku je treba posvečati večjo pažnjo. Skrbeti je, da se »Obrtni vestnik«, glasilo legalnih obrtniških organizacij dravske banovine, čim bolj razširi in deluje za pravice obrtniškega stanu.

8. Obrtnišvo je z dajetvami za delavsko zavarovanje preobčutno obremenjeno. Zahtevamo, da se preosnuje socialna zakonodaja.

9. Obvezno zavarovanje obrtnikov za vse primere se mora čim prej izvesti. Zavarovanje naj obsega področje ene banovine in naj bo naslonjeno na legalne obrtniške organizacije. Samo v samostojni in neodvisni upravi v rokah obrtnikov vidimo jamstvo za uspešen razvoj našega zavarovanja. Država naj v početku finančno pomaga temu zavarovanju.

10. V davčnem pogledu so zahteve zborovalcev nastopne:

a) davkoplačevalci, katerih dohodki za odmero pridobnine niso ocenjeni preko 20 tisoč dinarjev, naj se oprostiti dopolnilne-
ga davka.

b) Uvrstitvev malih obratov, ki plačujejo 6-odstotno pridobnino, v III. kategorijo, v kateri znaša davek 4 odstotke.

c) Hiše obrtnikov na deželi, ki naj bi bili oproščeni dopolnilnega davka, naj se oprostito tudi zgradarine.

d) Pri predpisovanju pridobnine obrtnikom naj se v izdatnejši meri upoštevajo sedanje hude prilike za obrtništvo in predpis naj se prilagodi zmanjšani plačilni zmoglosti davkoplačevalca.

e) Prilčno izterjevanje davčnih zaostankov je rigorozno. V zakonu določeni odlog plačila v upravičenih primerih se praktično ne dovoljuje več, dasi bi prav v sedanjih kritičnih časih bilo umestno individualno obravnavanje prošelj ki se vlagajo. Posebno zahtevamo, da se v bodoče opustijo rubeži orodja in obrtniškega inventarja, ker je proti predpisom.

f) Izkuša naj se čim prej uvede v zakonu predvideno pavšaliranje pridobninskega davka.

11. Obrtnemu naraščaju in njegovi vzgoji in pa tudi strokovni izpopolnitvi samostojnega obrtništva je posvetiti posebno pažnjo. Uvesti je v obrtno nadaljevalno šolo po možnosti tudi pouk za mojstre ter čim prej urediti poseben pedagoški tečaj za pouk na obrtnih nadaljevalnih šolah.

12. Vprašanju reorganizacije obrtniških združenj je posvečati posebno pažnjo ter pri njega rešitvi upoštevati potrebe obrtništva kot celote. Ozirati se je pa tudi na izredne potrebe podeželskega obrtništva.

13. Odobrava se stremljenje Zbornice za TOI v Ljubljani, da se čim prej pripromore do ustanovitve rednih okrožnih odborov s tem, da so se ustanovitvi pripravljali okrožni odbori, ki so danes edina legalna vez med obrtniški organizacijami edinci-
cami ter abornico in oblastvi.

14. Zbor zavzema stališče, da je vprašanje zbornice rešeno v smislu sklepov obrtniških združenj, od katerih se je svobodno izjavilo 118 za skupno in le 12 za ločene zbornice.

15. Sklicateljem tega zborovanja in delavcem v teh organizacijah izreka zbor polno zaupanje za njihovo dosežanje delo ter jih poplašča, da izvrše sklepe današnjega zbora.

Sportni dan v Kranju

SK Korotan je imel včeraj svoj prvi sportni dan in dosegel z njim razveseljiv uspeh

Kranj, 4. septembra. L. 1922. je bil ustanovljen v Kranju SK Korotan, ki je z uspehom deloval nekaj let, dokler mu l. 1925 niso vzeli igrišča, ki je postalo last tekstilne tovarne Jugoslovanske. Novega igrišča moštvo ni moglo dobiti. Štiri leta potem v Kranju ni bilo nobenega sportnega življenja. L. 1929 pa je ustanovil Sokol svoj sportni odsek in preskrbel primerno igrišče, ki je lastnina posestnika g. Tomaža Pavšlerja, v Kokriškem predmestju, kjer igrajo še danes tudi Korotani člani. Toda kmalu je Sokolski savez prepovedal svojim članom igranje nogometa. Letošnjo pomlad pa so se zbrali člani nekdanjega Korotana in obnovili stari sportni klub. Meseca maja se je vršil ustanovni občni zbor, nakar je začel klub z vsem delovati. Osnovane so bile nogometna, hazenska in pingpong sekcija, ki so dosegle že lepe uspehe. SK Korotan se je takoj po ustanovitvi vpisal v Jugoslovanski nogometni savez. Klub šteje danes že okrog 200 delujočih in podpornih članov. Klubov predsednik je neumorni Joško Horvat, podpreds. Ob Colnar, tajnik Avgust Potušeč in blaginjak Drago Repič. Načelnik nogometne sekcije je Potušeč, hazenske Horvat, pingpong sekcije pa Boris Kmet.

Vsako nedeljo prireja klub redne nogometne in hazenske tekme. Vršilo se je letos že več mednarodnih nogometnih tekem z avstrijskimi klubi. SK Korotan je tudi sam večkrat uspešno gostoval. Meščanstvo se za sportno življenje zelo zanima. Igrišče je vedno polno gledalcev. Ob priliki sportnega dneva so meščani pokazali umovanje in zmisel za sport s tem, da je mladi klub podprlo z denarjem in dobilki. V kratkem namerava klub igrišče primerno splošariti, da bo odgovarjalo potrebam in zahtevam modernega igrišča. Včeraj je priredil klub svoj prvi sportni dan, za katerega so se vršile priprave ves teden. Program dneva je bil zelo pesten in bogat. Dopoldne ob 9 uri se je vršil stafetni tek, ki se ga je udeležilo 5 stafet domačega kluba. Zmagala je stafeta prvega moštva, ki je pretekla progo 4x100 m (Kušlan-Stara pošta) kljub mokri cesti v 51 sekundah, sledilo je pingpong moštvo z 52 sekundami. Stafeta prvega moštva si je priborila s tem prehodni pokal, kip nogometaša (vtrka I. Levčnik), ki je bil izročen moštvo po končanem celodnevem sporedu v sokolski dvorani Narodnega doma. Ob pol 10. uri se

je vršila nato v isti dvorani pingpong tekma med SK Korotanom in SK Maršom iz Ljubljane. Za Mars sta igrala Lunder in Lumber, za Korotan pa Tajnik, Majdič, Kuzina in Kraigher. Končni rezultat 7:3 je izpadel v prid Kranjčanom. Ob pol 11. uri se je vršila juniorska nogometna tekma med SK Korotanom in tržiškim SK Svobodo. Naši juniorji so porazili v tej prvi svoji tekmi, fizično jače Tržičane s 3:1. S tem je bil dopoldanski spored zaključen.

Popoldne se je že ob 14. uri pričela nogometna tekma med SK Korotanom in SK Svobodo z Viča. Tekma je bila precej neizmenljiva in se je razvila šele proti koncu. Zmagali so domačini z rezultatom 5:1. Nato se je ob pol 16. uri vršila hazenska tekma med družinama SK Borca z Jesenic in SK Korotana. Bila je zelo zanimiva in je končala z rezultatom 7:8 v prid gostom. Najzanimivejša točka sportnega dne je bilo srečanje Korotanovega prvega moštva z rezervo ASK Primorja iz Ljubljane. V odlični in zelo poštenovalni igri so zmagali domačini z rezultatom 2:1. Klubu hudemu naliču v drugem polčasu sta moštvi vztrajali do konca in odigrali tekmo brez publike. Nato se je razvila ob zvokih sokolskega jazz-orkestra pod spretnim vodstvom g. Alb. Pakina prijetna sportna zabava.

ZOBNI ATELJE

DENTIST BEVC JOŽKO

LIUBLJANA, Gosposvetska 4

ordinira od 9-12-16

po dogovoru tudi izven teh ur. ob sobotah se ordinira do 6

SPECIJALIST ZA OTROŠKE BOLEZNI

Dr. V. STACUL

zopet redno ordinira

LIUBLJANA, Gosposvetska cesta št. 2

Telefon 31-83

od 11. do 12. in od 3. do 5. ure

R. Docommelle

Prokletstvo ljubezni

Doman.

Niti o Ramonu, niti o Carmen ni imela nobenih vesti. Obe pismi sta prišli nerazpečatani nazaj.

Pisala je obema še enkrat. In zopet je pošta pismi vrnila. Napotila se je k notarju.

— Grof de Montlaur, — ji je odgovoril notar, — je nedvomno slutil nenadno smrt gospe grofice že pred svojim odhodom in je vse uredil tako, da bi v rodbinskih zadevah nobenemu članu rodbine ne bilo treba posredovati.

— Kaj!... Sin torej ni bil obveščen o materini smrti?

— To se ni zgodilo po moji krivdi, milostiva gospa, kajti jaz sploh ne vem, kje se gospod grof zdaj mudi.

— A gospod de Saint-Hyrieix? A moja svakinja? Morda ste jima pisali. Sta vama odgovorila?

Notar se je obotavljal z odgovorom. Nesrečna gospa se mu je smejala in ni je hotel obvestiti o novi nesreči.

— Kaj ničesar ne veste? — je vprašal nekam v zadregi.

— Nobenih vesti nimam o svojem svaku.

— V Cayenni, milostiva, se je pripetilo nekaj groznega... Sicer pa čitajte sami. Tu je podrobno poročilo.

Poročilo je Heleni novine in ji pokazal s prstom na določni članek. Bilo je poročilo o uporu kazencev v kaznišnici v Kakanu, o uporu, ki so ga sicer pravčasno zatrli, ki je pa vendar zahteval številne žrtve.

Objavljena so bila imena mrtvih in med njimi je čitala Helena tudi ime Firmina de Saint-Hyrieixa in njegove žene.

Od notarja se je vračala pod težo novega strahovitiga udarca, ki jo je bil zadel tako nepričakovano.

Kaj neki je zagrešila, da jo usoda tako neusmiljeno tepe? Zdej je vsega konec. Carmen je mrtva! Carmen, ki bi mogla ena sama njena beseda rešiti Heleno in izpričati njeno nedolžnost, — je mrtva! Mrtva prav tako kakor grofica de Montlaur, ki je bila nenadoma spoznala resnico.

Torej bo ostal madež doždevne zakonske nezvestobe vse življenje na nji! Vse nade, da pride resnica na dan, so bile pokopane.

Svojo ljubezen do Ramona je bila zaklenila v soje srce kot največjo svetinjo. Krivica in krutost zaslepljenega moža je ni mogla ohladiti. Mar ni bil njegov srd samo tragičen dokaz njegove vroče, strašne ljubezni?

Iz te globoke udanosti in neprestanih misli na zaslepljenega moža je črpal Helena potrebno moč, da se je lahko z vso vnemo posvetila iskanju svojega otroka in očiščenju svojega imena.

Neprestano so ji šumele v ušesih grozne močve besede:

— V ječi, v kaznišnici najdeš nekoč propalico, ki bo tvoj sin... Izročil sem ga zločincu, morilcu, da postane iz njega morilec in tolovaj.

S temi besedami je bila torej označena smer, ki naj bi se je držala pri iskanju. V najnižjih družabnih slojih je torej hotela iskati in tudi najti svojega sina.

Med vlomilci, med postopači in lopovi vseh vrst bo iskala svojega otroka, da ga reši pogube. In ko ga najde, bo znova skrbela zanj, lečila ga bo in mu z ljubeznijo zacelila vse rane, ki mu jih je zadala kruta usoda.

Najprej se je napotila k policijskemu ravnatelju, ki je bil takrat izkušeni in slavnj Macé. Slavnj policist jo je pazljivo poslušal in takoj je spoznal, da govori resnico.

Osveta moža, ki je menil, da ga žena vara, ga ni prav nič presenetila, čeprav je bila tako grozna in neusmiljena. Iz svoje prakse je poznala mnogo podobnih primerov. Bilo mu je dobro znano, kam lahko zapelje človeka strast.

Bojim se, milostiva, — je dejal slednjič, — da je vaš mož res izpolnil svojo grožnjo. Škoda, da niste prišli že prej. Zdej bo zelo težko najti vašega sinčka. Vendar pa odredim vse potrebno in obvestim vas takoj, čim bi moji detektivji kaj zvedeli. Toda upanja ni mnogo.

Helena je bila prepričana, da je policija vsemogočna. Zato jo je ravnateljeva odkrita beseda tem bolj potrla. Zaplakala je.

— Uboga gospa! — je zašepetal policijski ravnatelj.

Helena je pa vztrajala s pretresljivim glasom:

— Ah, gospod, če tudi vi, ki imate toliko sredstev za izsleditev mojega otroka, tako odkrito priznate, da ga ne bo mogoče najti, kaj naj počnem jaz?... In vendar ga moram najti!

— Milostiva, — jo je začel tolažiti policijski ravnatelj, — imamo močnega pomočnika pri iskanju neznanih zločincev, mnogi mu pravijo naključje, jaz pa pravim, da je to višja pravičnost. Mati sme po pravici upati, da ji bo ta sila pomagala najti izgubljenega sina.

Naključje!... Da, to ni bilo izključeno. Ramon se je bil nedvomno sestavljal v Parizu z zločincem, da mu je izročil otroka. Treba bo torej najti določnega zločince, kar se bo policijsko gotovo posrečilo.

Ni ji torej preostajalo drugega nego odpotovati. Iskati je morala v Parizu.

Več mesecev je neumorno iskala med pariškimi zločinci pravega. Koliko solz je otrl, koliko mater potolažila na tem križevem potu. Vse brezine je obhodila in po vseh brlogih je iskala svojega nesrečnega sinčka. Toda ves nien trud je bil zaman.

Nekaj milj od Pariza, v Moissellesu, je bila kazenska kolonija mladoletnih in tudi tja se je Helena napotila. Sprejeli so jo odprtih rok in notar je priredil nji na čast pojedino. Provincijano mesteca je bilo takoj na nogah, ko se je raznesla vest o prihodu odlične dame. Na pojedino je bila seveda povabljeni vsa domača gospoda, med drugimi tudi sodni eksekutor Biard z ženo in poštar Paul Vernier.

Helena je sedela med notarjem in ravnateljem poboljševalnice. Ves čas je čutila na sebi vprašujoče, skoraj sovražne poglede gospe Billardove, obenem so se gospejine oči, polne strastne jeze in ljubosumne ljubezni upirale v poštarja Verniera.

Vernier je bil učenec kiparskega oddelka na šoli lepih umetnosti in spadal je med ljudi, ki se jim obeta slava. V vojni l. 1870 je bil pa ranjen v desnoro roko in to je uničilo njegovo kariero. Ubogi pohabljenec je dobil sicer križec častne legije, ki se ga pa ni mogel najesti. Ker se ni mogel preživljati drugače, je prevzel vodstvo poštne urada.

Po obedu so odšli gostje v salon, kjer je sedla Helena h klavirju in zaigrala tako lepo, da so vsi strmeli.

Dežele, kjer se ljudje ne poljubljajo

Na svetu so narodi, ki o poljubu še nikoli niso slišali

Ze mnogo se je pisalo o poljubljanju, ki ga zlasti zdravniki obsojajo iz higienskega vidika, in ljudje so se zadnje čase v prijateljskih in sorodniških poljubih res nekoliko omejili, kar ni čuda, saj se bolezn, posebno hudih nalezljivih bolezn, vsak človek boji. Zdravniki pa neprestano opozarjajo ljudi, naj opuste poljubljanje posebno tam, kjer človek ne ve točno, s kom ima opraviti. Mladim zaljubljenim pa seveda zdravniki v pretežni večini primerov zama prigravajo, naj se ne poljubljajo, saj ljubezen v svojih prvih korakih ne pozna nobenih ovir in navadno tudi z zdravjo pametno ne računa. Nobenega dvoma ni, da se baš s poljubi prenese največ nalezljivih bolezn, toda mladina se zato ne znebi. So pa na svetu narodi, ki poljuba sploh ne poznajo in ki o poljubljanju sploh še nikoli niso slišali. Če bi pripadniki teh narodov videli, kako se dva človeka poljubljata, bi gotovo videli v poljubu nekaj neumestnega in nedostojnega. Narodi, ki poljuba ne poznajo, imajo pa zopet drugačne običaje in načine pozdravljanja.

Prebivalci Hitagonga se pozdravljajo na ta način, da pritisnejo drug drugemu nos in usta na obraz, ne da bi se pri tem poljubili na lica. Zdi se, kakor bi hoteli drug drugega poduhati. Mongolski oče nikoli ne poljubi svojih otrok, temveč poduha samo njihove lase. Če hočejo prebivalci otokov v Južnem morju izkazati komu posebno čast in spoštovanje, mu polijejo glavo z vodo. Če hoče Kitajec koga posebno prijazno pozdraviti, se pokrije. Pri nas se odkrijemo in ravnamo torej v takem primeru baš nasprotno. Olikan Japonci pozdravljajo po starem običaju na ta način, da se sezuje. V Perziji je pa izkazovanje časti še posebno čudno. Odličnemu gostu se sme olikan Perzijec približati samo bos, ker smatra, da bi ga hudo žalil, če bi stopil predenj obut.

Arabci si poljubljajo noge in kolena, odličnjakom pa poljubljajo rob halje. Prebivalci Zlate obale se pripogibajo pri pozdravu do tal, odlagajo ha-

lie in jih spravljajo pod pazduho. Prebivalci Braziliije povabijo gosta, naj sede, potem pa sedita gost in domačin dobro minuto molče in nepremično. Se le ko mine dobra minuta, pogleda domačin začudeno gosta in vpraša: »Kaj si tu?« Če hoče Basuto svojega poglavarja nagovoriti, ga pozdravi najprej z ne baš laskavim primkom »divje zverki«, kar bi se zdelo nam gotovo dokaz najhujše neotesanosti, poglavar pa vidi v tem izraz njegove silne in spoštovanja, tako da poslušajo pozdrav z največjim veseljem in užitkom.

Nov naskok na Mount Everest

Angleško kraljevsko zemljepisno društvo poroča, da nameravajo Angleži prihodnje leto znova naskočiti Mount Everest. Angleži imajo poseben odbor za proučevanje in raziskovanje najvišje gore na svetu in ta odbor je dobil od indijske vlade obvestilo, da Dalai Lama nima nič proti, če hoče angleška ekspedicija prihodnje leto splezati na Mount Everest. Pismo, ki v njem kraljevsko zemljepisno društvo obvešča odbor o tem, sta podpisala predsednik društva admiral sir William Goodenough in general Bruce, ki je vodil ekspedicijo na Mount Everest leta 1924.

Bruce upa, da bo v začetku maja prihodnjega leta nova angleška ekspedicija že na potu. Poskusi doseči vrh Mount Everesta so se pričeli že leta 1921 ter nadaljevali leta 1922, 1924 in 1925, toda vrha najvišje gore na svetu ni še nihče dosegel. Leta 1924 sta našla G. L. Mallory in A. C. Irvine tragično smrt 300 m pod vrhom Mount Everesta.

Če pride krojač.

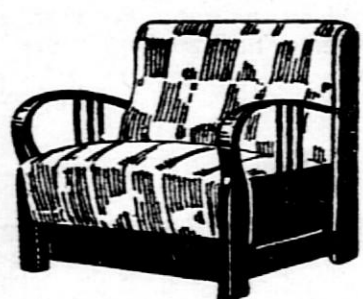
»Zunaj čaka gospod, ki bi rad govoril z vami. Če se ne motim, je to vaš krojač.«

»Dobro. Privedi ga, toda šele potem, ko si natakne boksarske rokavice.«

TVRDKA, KI POZNA OKUS NAŠIH DAM

To dokazujejo velike pošiljke prekrasnih damskih oblek, plaščev, edinstvenih kost slikovitih žemperjev in vestic, ki uprav zadivijo vsako damo. Cene brezkonkurenčne!

LUKIČ, LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA

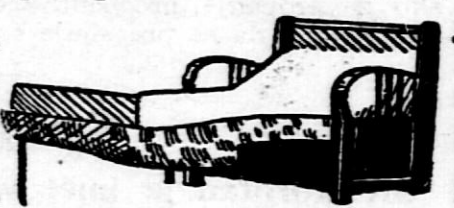

Najcenejši nakup spalnih foteljev,

Couch otoman, vseh vrst žimnic dobite pri tvrdki FRANC JAGER, tapetnik LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 29

6877

Telefon 20-42

Telefon 20-42

Znižana vožnja na velesejem, obenem priložnost, da si ogledate jesensko in zimsko zalogo damske konfekcije

A. PAULIN - - Ljubljana

Kongresni trg 5 (Zvezda)

kjer boste dobili

BLAGO — ki odgovarja Vaši želji in modelu
MODEL — ki Vaši postavi najbolj pristojna
IZDELAVO — ki je priznana najboljša in
CENO — ki je mogoča le pri direktni nabavi iz prve roke.

11393

RAZNO

Najcenejši nakup!
KONFEKCIJA — MODA
ANTON PRESKER,
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14.

ČEVLJI

NA OBROKE
»TEMPO«, Gledališka ulica 4
(nasproti opere)

TELEFON 2059

**PRENOG
SUHA DRVA**
Pogačnik, Bohoričeva 5.

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan, se dobi na malo in veliko v lekarni
dr. G. PICCOLI, LJUBLJANA,
Dumajška cesta št. 6

GRAMOFONSKÉ PLOŠČE

PO 1.—Din
posoji »Sloga«, Aleksandrova
cesta 4 (prehod »Viktoria«
palače) in Maribor, Slovenska
ulica 18. 70/T

VSEH TRGOVSKIH

PREDMETOV
vseh modernih jezikov te nauči doma najceneje, najhitreje, najpopolneje. Dopsna trgovska šola, Ljubljana, Pražakova ul. 8/I (vogal Miklošičeve ceste št. 30). Najpopolnejša priprava študentov za privatne izpite na državnih trgovskih šolah. — Zahtevajte prospekt! 83/T

Za čas jesenske deževne sezone se priporoča

ki vam nudi dežnike vseh vrst ter izvršuje popravila in preobleke v najkrajšem času. 11402

Nezložljiva železna POSTELJA kompletna, dobro ohranjena — naprodaj. Ogleda se: Rožna dolina, Cesta XIII, št. 3/I (nova hiša Jesenšek). 3317

GOSTILNIŠKO HISO

enonadstropno, pri kolodvoru v Mariboru, kjer se mesečno iztoči 1800 l vina — ugodno prodam. Zagorski, Maribor, Sodna ulica 30. 3354

ZLAHTNI JABOLK

za prešanje oddam večjo množino po 1.—Din kilogram. Po dogovoru in odjemu 1000 kilogramov postavim iste za isto ceno na Sv. Marjeto pri Rimskih Toplicah. Martin Majcen, Dol pri Hraštniku. 3357

DOBRE GOSLI

poceni prodam. Pred škofijo št. 1, I. nadst., levo. (Ogledati dopoldne do 13. ure. 3394

GUMI VOZOV

2 enovprežna, 1 dvovprežna, skoraj nova, s garantiranimi gumami za polovično ceno naprodaj, dobavljam tudi kompletna gumikolesa za 2200 Din, kakor tudi garantiran gumi 1000 do 1300 Din. Brus Martin, Zgor. Breg, Ptuj. 3389

PRODAJALCA

vestnega in treznega, kateri ne kadil, rabim za takojšnjo natečaj do 15. t. m. Z. Primožič, trgovina mešanega blaga, Sv. Barbara v Hodozih. 3396

za hujšanje

Vam vrnejo vitkost, mladost in lepoto, ker raztope in odstranijo preobilno mast.

Tekom enega leta izgubite na teži 8—14 kg.

Doma 100 tablet Din 46.—, doma 200 tablet Din 74.—

Proizvajalec:

**Lekarnar
Mr. RAHOVEC,
Ljubljana**

POSETNIKE VELESEJMA

opozarjam
pred nakupom couch divanov, da si jih ogledate pri meni v delavnici. Cene solidne in dobra izdelava. Telefon 2810

SITAR KAROL, tapetnik in dekorater Ljubljana, Wolfova ulica 12 (dvorišče)

POZOR!

V staroznani restavraciji

TRATNIK

točim zajamčeno pristna dalmatinska in joruzalemska vina. Na razpolago so vedno razna mrzla in topla jedila ter vedno sveže morske ribe.

V kavarni (na vrtn) se toči zagrebško oblačano marčino pivo, originalna pečena turška kava, vedno sveži čevapčiči in raznjici. — Odprto do 3. ure zjutraj. Postrežba solidna. Nizke cene. Cenjenim gostom, vsem prijateljem in znancem se priporoča.

Marko Radilović

Globoko potrjeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je nenadno preminul naš iskreno ljubljani sin, soprog, brat, svak, gospod

Franc Dolenc

mesar in hišni posestnik v Novem mestu

Pogreb blagega pokojnika bo 6. t. m. ob 10. dopoldne iz mrtvašnice farne cerkve na lgu.

Ljubljana-Novome, 5. septembra 1932.

Globoko žaluječe rodbine:

DOLENC — NOVAK — BIZJAK — JAMNIK

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo preiskotno vest, da je naša srčno ljubljena, skrbna in predobra sestra, sestrična in teta, gospodična

Marija Šerc

mestna učiteljica v p.

v nedeljo dne 4. t. m. po dolgi in mučni bolezni, večkrat previdena s svetimi sakramenti za umirajočo, mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 6. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalos, Sv. Petra cest št. 65, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župnijski cerkvi Sv. Petra in v cerkvi Srca Jezusovega.

V Ljubljani, dne 4. septembra 1932.

ANTONIJA in PAVLA ŠERC, sestre
CERILA BREGANT, nečakinja